

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І.П.

«__» _____ 2014 року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **«Менеджмент»**

підготовки
галузі знань
напряму

бакалавра
0305 «Економіка та підприємництво»
6.030503 «Міжнародна економіка»
(шифр за ОПП _____)

2014 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківським національним автомобільно-дорожнім університетом.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доцент кафедри Міжнародної економіки
кандидат економічних наук доцент
Пономарьова Наталія Миколаївна

«Узгоджено»

Завідувач кафедри Міжнародної економіки

доктор економічних наук, професор _____ Бабич Д.В.

«___» _____ 201__ року

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри Міжнародної економіки «___» _____ 201__ року, протокол № _____.

Завідувач кафедри Міжнародної економіки

доктор економічних наук, професор _____ Бабич Д.В.

Обговорено та рекомендовано до затвердження методичною радою факультету управління та бізнесу «___» _____ 201__ року, протокол № _____.

Голова ради: доктор економічних наук, професор _____ Дмитрієв І.А.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Менеджмент**» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **бакалавра** у галузі знань **0305 «Економіка та підприємництво»** за напрямом підготовки **6.030503 «Міжнародна економіка»** затвердженої МОН України від 02.02.2010 року.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та науково-методичні засади формування і функціонування системи управління організацією.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна вивчається після вивчення дисциплін «Філософія», «Мікроекономіка», «Національна економіка», «Основи зовнішньоекономічної діяльності» і передує вивченню дисциплін «Маркетинг», «Міжнародний маркетинг», «Міжнародна економічна діяльність України», «Соціально-економічна безпека», «Планування зовнішньоекономічної діяльності».

Програма навчальної дисципліни складається із трьох змістових модулів:

1. Теоретичні основи менеджменту
2. Функції менеджменту
3. Керівництво, лідерство та комунікації в управлінні

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «**Менеджмент**» є формування у майбутніх фахівців-економістів системи фундаментальних знань з менеджменту, способів, механізмів та інструментарію системного управління організацією.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «**Менеджмент**» є:

- засвоєння необхідних знань щодо місця дисципліни в системі наукових знань;
- ознайомитися зі зміною акцентів у системі управління організацією, необхідності її адаптації до динаміки зовнішнього середовища;
- засвоїти еволюцію управлінської думки та наукові школи у менеджменті;
- засвоїти системи інформаційного забезпечення менеджменту та можливості у виробленні альтернатив поведінки і прийнятті оптимальних (бажано нестандартних) управлінських рішень, типи керівництва, владу та лідерство, а також соціальну відповідальність та етику в менеджменті тощо.

1.3 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: **знати** (згідно вимог ОПП за напрямом та рівнем підготовки):

- поняття і сутність менеджменту, основні категорії;
- методологію менеджменту;
- функції менеджменту;
- закономірності та принципи менеджменту;
- процеси прийняття і методи обґрунтування управлінських рішень;

- комунікативні процеси в менеджменті;
  - теорію і практику мотивації персоналу організації.
- в м і т и** (згідно вимог ОКХ за напрямом та рівнем підготовки):
- творчо аналізувати підходи до розуміння менеджменту як системи наукових знань та як мистецтва управління, організації як об'єкти управління, а також всебічно характеризувати етапи еволюції управлінської думки в світі та в Україні;
  - розробляти та реалізовувати алгоритм управлінських рішень у практиці функціонування бізнесу;
  - застосовувати аналітичні, статистичні, теоретико-ігрові методи та методи математичного програмування у процесі прийняття управлінського рішення;
  - використовувати базові інструменти управління організацією для визначення місії організації та цілей в управлінні;
  - здійснювати бізнес-планування діяльності організації;
  - творчо визначати, аналізувати та оцінювати цілі і принципи функції організації при проектуванні структур управління;
  - використовувати сучасні моделі мотивації та визначати поведінкові аспекти контролю результатів роботи персоналу;
  - визначати основні характеристики формальних та неформальних лідерів;
  - оцінювати ефективність комунікаційного процесу;
  - визначати економічну ефективність впровадження заходів з удосконалення управління.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **144** години **4** кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту.

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту

Тема 2. Розвиток науки управління

Тема 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень

Тема 4. Методи обґрунтування управлінських рішень

Змістовий модуль 2. Функції менеджменту.

Тема 5. Планування в організації

Тема 6. Організація як функція управління

Тема 7. Мотивація

Тема 8. Управлінський контроль

Змістовий модуль 3. Керівництво, лідерство та комунікації в управлінні

Тема 9. Лідерство

Тема 10. Комунікації в управлінні

Тема 11. Ефективність управління

3. Рекомендована література

1. Андрушків Є. М., Кузьмін О. Є. Основи менеджменту. – Львів: Світ, 2005 – 295 с.
2. Афанасьєв М. В., Шемаєва Л. Г., Верлока В. С. Основи менеджменту: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2003. – 484 с.
3. Большаков А. С., Михайлов В. И. Современный менеджмент: теория и практика. – СПб.: Питер, 2004. – 416 с.
4. Галькевич Р. С., Набоков В. И. Основы менеджмента. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 190 с.
5. Дафт Р. Менеджмент. – СПб.: Питер, 2006 с. – 864 с.
6. Корпоративна культура: Навчальний посібник./ Під ред.. Г.Л. Хаєта – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 403 с.
7. Кравченко К. А. Организационное проектирование и управление развитием крупных компаний: методология и опыт проектирования систем управления. – М.: Академический проект, 2006. – 528 с.
8. Литвак Б. Г. Практические занятия по менеджменту: Мастер-класс: Учеб. пособие. – М.: Дело, 2005. – 384 с.
9. Мильнер Б. З., Евенко Л. И., Рапопорт В. С. Системный подход к организации управления. – М., 1983.
10. Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія та практика. Підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 486 с.
11. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організацій: Навчальний посібник. – Львів: «Магнолія плюс», 2004. – 333 с.
12. Шегда А. В. Основы менеджмента: Учеб. пособие для высших учеб. завед. – К.: Знання, КОО, 2008. – 512 с.
13. Акофф Р. Планирование в больших экономических системах. Пер. с англ. – М., 1972.
14. Ансофф И. Стратегическое управление – М.: Экономика, 1990 – 220 с.
15. Блейк Р., Моутон Дж. Научные методы управления. – К.: Наукова думка, 1990.
16. Друкер П. Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы. – М.: Бк Чембер Интернэшнл, 1992.
17. Карданская Н. Л. Принятие управленческого решения: учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 407 с.
18. Кинг У., Клиланд Д. Стратегическое планирование и хозяйственная политика: Пер с англ. – М., 1982.
19. Мескон М. и др. Основы менеджмента – М.: Дело, 1992 – 702 с.
20. Основы менеджменту: Навч. Посібник/ За ред. В. С. Верлоки, І. Д. Михайлова. – Х.: Основа, 1996. – 352 с.
21. Яккока Ли. Карьера менеджера. – М.: Прогресс, 1995 – 250 с.

4. Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є інтегрований іспит.

Згідно наказу МОН України від 30.12.05 р. № 774 підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни може визначатися як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів за згодою студента.

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального .
82 – 89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального .
75 – 81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилкам
67 – 74	Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний частково , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки .
60 – 66		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35 – 59	Незадовільно	FX	«Незадовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань(з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	«Неприйнятно» - теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань.(з обов'язковим повторним курсом)

5. Засоби діагностики успішності навчання

Засобами діагностики з дисципліни є поточний (модульний) і підсумковий тестовий контроль та виконання контрольних робіт.

Розробник програми:

доцент кафедри Міжнародної економіки
к.е.н. доцент _____ Пономарьова Н.М.